

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

2026–2029

Sisällysluettelo

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma	1
Johdanto	1
Valvonnan tavoitteet	2
Alueen ympäristöolot ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot	2
Ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	3
Luvanvaraiset, yleisen ilmoitusmenettelyn mukaiset ja rekisteröitävät toiminnot	3
Ympäristönsuojelulain nojalla valvottavien kohteiden riskiarviointi	4
Valvontaohjelma	5
Tarkastusten maksullisuus	6
Muu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluva valvonta	6
Kertaluonteinen ilmoituksenvarainen toiminta	7
Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi YSL 180 §	7
Ympäristönsuojelumääräysten valvonta	7
Haitan kärsijän ilmoituksesta vireille tulleet valvonta-asiat	7
Valvonta onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa	8
Jätelain mukainen valvonta	8
Jätevesien käsittelyn valvonta	8
Maa-aineslain mukainen valvonta	9
Vesilain mukainen valvonta	9
Vesihuoltolain mukaiset tehtävät	10
Maasto- ja vesiliikennelain mukainen valvonta	10
Merenkulun ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	10
Jätteiden käyttö maanrakennuksessa	10
Nitraattiasetuksen mukaiset ilmoitukset	11
Ulkoilulain (606/1973) mukainen valvonta	11
Kemikaalilain mukainen valvonta	11
Ilmanlaadun tarkkailu	11
Muut kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvat tehtävät	11

Ympäristönsuojelulain nojalla tehtävän valvonnan toteuttaminen.....	12
Valvonnan toteuttaminen, tehostaminen ja priorisointi	12
Yhteistyö valvonnasta vastaavien viranomaisten välillä	12
Käytettävissä olevat valvonnan voimavarat ja keinot	12
Valvontasuunnitelman seuranta ja päivitys	13

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

Johdanto

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 167 §:n mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja se perustuu ympäristöriskien arviointiin.

Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen tämän lain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (valvontasuunnitelma). Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojelulain 168 §:ssä tarkoitettussa valvontaohjelmassa on oltava:

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontakohteiden riskinarvioinnissa käytetään hyödyksi ympäristölautakunnan 6.11.2019 § 73 hyväksymää pisteytystä, jolla määritetään kyseisen kohteen valvontaluokka. Pohjavesi- tai muilla herkillä alueilla valvonnat suoritetaan tarvittaessa vuosittain, vaikka valvontaluokka osoittaisi harvemman tarkastustiheyden.

Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja, joka asetetaan julkisesti nähtäville. Yksityiskohtainen valvontaohjelma ei ole julkinen, mutta toiminnanharjoittajalla on oikeus saada tietää kohteensa valvontaluokka ja perusteet sen määrittämiselle.

Muista ympäristönsuojelun valvontavelvoitteista määrätään jätelain (646/2011), maa-aineslain (555/1981), maastoliikennelain (1710/1995), merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009), ulkoilulain (606/1973), vesi-huoltolain (119/2001), vesilain (587/2011), vesiliikennelain (463/1996) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) sekä näiden nojalla annettujen asetusten kautta.

Jätelain (646/2011, muutettu 834/2017) 124 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa varten suunnitelma. Suunnitelmat voidaan yhdistää samaan asiakirjaan. Jätelain mukainen suunnitelmallinen valvonta on huomioitu osana valvontasuunnitelmaa.

Toivakan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma sisältää ympäristönsuojelulain ja jätelain suunnitelmallisen valvonnan lisäksi keskeiset ympäristöviranomaisen toimivaltaan kuuluvan lainsäädännön mukaiset muut valvontatehtävät. Valvontasuunnitelman valtuustokausittainen päivittäminen on käytännössä järkevintä ja tämä suunnitelma kattaa vuodet 2026–2029. Suunnitelma tarkastetaan jatkossa neljän vuoden välein, lupa- ja ympäristöjaoston toimikauden alussa.

Valvonnan tavoitteet

Tavoitteena on järjestää valvonta ympäristönsuojelulain valvonnan järjestämisestä säädetyn mukaisesti. Ympäristölupapalveluisten toimintojen valvonnan tavoitteena on huolehtia siitä, että toiminta on ympäristönsuojelulain ja sen perusteella annettujen asetusten sekä ympäristölupapäätöksen mukaista.

Tarkastustoiminnan säännöllisyys perustuu valvontasuunnitelmaan ja -ohjelmaan. Valvonta kohdistetaan riskien arvioinnin perusteella ensisijaisesti haitallisimpiin ja suurimman riskin kohteisiin. Suunnitelmallinen valvonta on maksullista, joten valvontaohjelma laaditaan siten, että tarkastustoimenpiteet on määritelty eri toimijoiden välillä johdonmukaisesti ja tasapuolisesti, toiminnasta aiheutuvien riskien perusteella ja turhaa päällekkäisyyttä välttämällä.

Alueen ympäristöolot ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Toivakan kunnan ympäristönsuojelun valvonta-alueeseen kuuluu yhteensä noin 414 km² suuruinen alue. Kunnan asukasluku oli 2309 (10/2025). Alueella sijaitsee keskustaajaman lisäksi alle 10 kylää. Vesistöjen osuus kunnan koko pinta-alasta on noin 52,50 km².

Alueen vedenhankinta perustuu pohjaveteen. Pohjavesialue voi kuulua johonkin viidestä luokasta: 1-, 2-, 1E-, 2E- tai E-luokkaan. Luokitus kuvaa pohjaveden vedenhankinnallista käyttöä ja suojelutarvetta. Pohjavesialue luokitellaan 1-luokkaan, mikäli alueen pohjavettä käytetään tai tullaan käyttämään yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³ /d tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin. 2-luokkaan on luokiteltu ne pohjavesialueet, jotka ominaisuuksiensa puolesta soveltuvat 1-luokkaa vastaavaan käyttöön. E-luokkaan kuuluvat puolestaan pohjavesialueet, joiden pohjavedestä suojellut pintavesi- tai maa-ekosysteemit ovat suoraan riippuvaisia.

Toivakassa on luokiteltuja pohjavesialueita seitsemän (7). Vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita (luokka 1) on kolme (3), näistä yksi on luokiteltu 1E luokkaan, muita vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita (luokka 2) on neljä (4), näistä kaksi kappaletta on luokiteltu 2E luokkaan. Taulukossa 1. on esitetty Toivakan kunnassa sijaitsevien pohjavesialueiden tunnuksia ja luokat.

Taulukko 1. Joutsan kunnan pohjavesialueet ja niiden luokat

TUNNUS	POHJAVESIALUE	LUOKKA
0985008	Heiska	1
0985003	Huikko	2E
0985007	Jokienväli	2
0985002	Maunonen	1
0985004	Nisula	2
0985001	Toivakka	1E
0985006	Vihijärvi	2E

Keskeiset ympäristön pilaantumisen riskit liittyvät Toivakassa pinta- ja pohjavesiin. Ympäristönsuojelumääräyksissä on annettu määräyksiä pohjaveden suojelemiseksi muun muassa rajoittamalla pohjavesialueella tapahtuvaa toimintaa. Ympäristönsuojelumääräykset on päivitetty vuonna 2021 ja ovat tulleet voimaan 1.7.2021 alkaen. Pohjavesien suojelusuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty vuonna 2019. Valvonta-alueella pohjavesialueille tai niiden läheisyyteen sijoittuu muun muassa ampumarata, betonitehdas, maa-ainesten ottoalueita, maanteitä ja polttoaineen jakeluasema.

Roskaantuminen ja muuhun jätelain rikkomiseen liittyvä ympäristön viihtyisyyden väheneminen on merkittävä riski erityisesti haja-asutusalueilla. Taajama-alueilla toimivien toimijoiden osalta riskinä on terveyshaitta tai viihtyvyyden vähentyminen.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

Jätehuolto järjestetään Jyväskylän seudulla yhteisesti Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa. Jätehuollon käytännön palvelutehtävistä vastaa kuntien omistama jäteyhtiö Mustankorkea Oy. Yhtiö vastaa jätehuollon käytännön järjestämisestä eli se tarjoaa kuntalaisille jätehuoltopalvelut huolehtimalla jätteiden keräyksestä, kuljetuksesta, vastaanotosta, käsittelystä ja hyödyntämisestä sekä jäteneuvonnasta. Jätehuoltoon liittyvät viranomaistehtävät ovat Jyväskylän seudun jätelautakunnan vastuulla. Lautakunta päättää muun muassa jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä seuraa kiinteistöjen jätehuoltovelvoitteiden asianmukaisuutta. Jätelautakunta on Jyväskylän kaupungin sekä Laukaan, Muuramen ja Toivakan kuntien yhteinen toimielin.

Jätehuollon valvontatehtävistä vastaavat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä lupa- ja valvontavirasto.

Ympäristönsuojelulain mukainen valvonta**Luvanvaraiset, yleisen ilmoitusmenettelyn mukaiset ja rekisteröitävät toiminnot**

Kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvia luvanvaraisia toimintoja on yhteensä yhdeksän (9) kappaletta, joista yhden ympäristöluvan toimintaa ei ole aloitettu (joulukuun 2025 tieto). Lisäksi yhdestä yhteiskäsittelyluvasta (kiven murskaamo) on valitettu hallinto-oikeuteen (taulukko 1).

Ympäristönsuojelulain mukaisia yleisen ilmoitusmenettelyn mukaisia toimintoja on yhteensä neljä (4) kpl (taulukko 2).

Ympäristönsuojelulain nojalla rekisteröityjä toimintoja alueella on kaksi (2) kpl (taulukko 2).

Taulukko 2. Kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvat luvanvaraiset toiminnot Toivakassa marraskuussa 2025.

Toimiala	ympäristölupa	rekisteröinti	ilmoitusmenettely
Polttoaineen jakeluasema - pohjavesialueella - muualla	1	1	
Betoniasema	1		
Kiven murskaamot	3(4)		
Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely	1		
Muu toiminta (ulkona sijaitseva ampumarata)	1		
Metsäteollisuus (sahatoiminta) pohjavesialueella			2
Eläinsuojat	3		
yhteensä	10(11)	1	2

Pohjavesialueella sijaitsevia toimintoja on viisi kappaletta.

Lisäksi on lupa- ja valvontaviraston (ent. Keski-Suomen ELY-keskus) valvontaan kuuluvia ympäristölupia, esimerkiksi Toivakan kunnan jätevedenpuhdistamo. Ympäristölupa on aluehallintoviraston myöntämä (LSSAVI).

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on ympäristönsuojelulain mukainen velvoite tallentaa, mm. lupa- ja valvontatehtäviin liittyvät päätökset, rekisteröinti-ilmoitukset sekä näiden toimintojen seuranta- ja

tarkkailutiedot, valtion ympäristöhallinnon ylläpitämään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA). Maa-aineslain mukaista NOTTO-tietojärjestelmää ylläpitää KEHA-keskus. Kunnan valvontaviranomainen toimittaa NOTTO-järjestelmään keskeiset tiedot maa-aineslain mukaisista ottamisluvista ja niihin liittyvistä otetun aineksen määrä- ja laatutiedoista. Lupa-, rekisteröinti- ja ilmoitusprosessit kirjataan asianhallintajärjestelmä Dynastyyn.

Ympäristönsuojelun nojalla valvottavien kohteiden riskiarviointi

Ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja on valvottava säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella.

Riskinarviointi

Riskinarvioinnissa laitokset pisteytetään kuusi kohtaa sisältävässä riskinarvioinnissa (erillinen lomake) ja tämän perusteella kohteet sijoitetaan kolmeen valvontaluokkaan.

Riskiarvioinnissa yhtenä tekijänä ovat yleisesti tiedossa olevat toimialakohtaiset riskit ja niiden merkittävyys.

Lisäksi arvioidaan kohteen toimintaan liittyviä riskejä, joihin vaikuttavat toiminnan laajuus, käytettävissä olevat tilat ja laitteet, toiminnassa käytettävien kemikaalien varastointi sekä valvontahistoriassa mahdollisesti esiintyneet epäkohdat. Päästön todennäköisyyden arvioinnissa hyödynnetään myös laitoksen toimintahistoriaa (esiintyneet poikkeus- tai onnettomuustilanteet), sekä myös toimialalla yleensä tapahtuvien ympäristöpäästöjen määrää. Päästön seurauksia arvioitaessa punnitaan, onko vaikutus ympäristössä kenties subjektiivinen haitta viihtyisyydessä ja/tai aiheutuuko päästöstä mitattavaa pilaantumista tai sen vaaraa.

Sijaintiin liittyvää riskiä arvioitaessa otetaan huomioon ympäristössä sijaitsevat pohjavesialueet, vesistöt, asutuksen läheisyys sekä muut herkäät kohteet.

Taulukossa 3 on kuvattu valvontaluokan arvioinnissa käytettävien yleisimpien ympäristöriskien seuraus ja taulukossa 4 on kuvattu toimialakohtaiset riskit. **Lihavoidut riskit** ovat määrävssä asemassa valvontaluokan määrittämisen kannalta.

Taulukko 3. Yleisimpien ympäristöriskien arviointi

RISKI	SEURAUUS
Ilmansaasteet terveydelle haitalliset	vakava
Ilmansaasteet viihtyvyyshaitta (haju)	lievä – kohtuullinen
Maaperän pilaantuminen	kohtuullinen – vakava
Maaperän pilaantuminen pohjavesialueella	vakava
Pintaveden pilaantuminen	lievä – vakava
Pohjaveden pilaantuminen	vakava
Roskaantuminen	lievä

Taulukko 4. Toimialakohtaisia riskejä

TOIMIALA	RISKIT
Ampumarata	melu , maaperän pilaantuminen
Asfalttiasema	haju, päästöt ilmaan, maaperän pilaantuminen
Betoniasema	päästöt ilmaan
Eläinsuoja	haju, maaperän-, pohja- ja pintaveden pilaantuminen

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

Jakeluasema	päästöt ilmaan, maaperän- ja pohjaveden pilaantuminen
Jätteen keräys	roskaantuminen , maaperän pilaantuminen
Jätteen kompostointi	haju , maaperän-, pohja- ja pintaveden pilaantuminen
Jätteen murskaus	melu , haju, päästöt ilmaan (pöly), roskaantuminen
Jätteen vastaanotto	haju, roskaantuminen , maaperän pilaantuminen
Jätteen välivarasto	haju, roskaantuminen
Kemiallinen pesula	päästöt ilmaan , maaperän ja pohjaveden pilaantuminen
Lämpökeskus	päästöt ilmaan , maaperän ja pohjaveden pilaantuminen
Maa-aineksen murskaus	melu , pohjaveden pilaantuminen
Maa-aineksen otto	melu , pohjaveden pilaantuminen
Moottoriurheilurata	melu , pohjaveden pilaantuminen
Pintakäsittely	päästöt ilmaan, jätevesipäästöt

Kohteiden jako valvontaluokkiin

Riskinarviointi suoritetaan jokaisen ympäristöluvallisen, rekisteröitävän, tai yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvan toiminnan kohdalla ja sille saadaan pistelukema, jonka perusteella määritetään kyseisen kohteen valvontaluokka.

Taulukko 5. Valvontatiheyden määräytyminen riskinarvioinnilla

Valvontaluokka	Pistemäärät	Tarkastustiheys
luokka 1	yli 42 pistettä (42–63)	kohteet tarkastetaan vuosittain
luokka 2	21–42 pistettä	kohteet tarkastetaan kolmen vuoden välein
luokka 3	alle 21 pistettä (0–21)	kohteet tarkastetaan viiden vuoden välein

Valvontaluokkaa ja tarkastustiheyttä voidaan tarvittaessa muuttaa tiheämmäksi kohteen aiemman valvontahistorian perusteella +/- 1 vuosi tai 1 riskiluokka.

Säännöllisen valvonnan alkaessa suoritetaan määräaikaistarkastus ensin kohteille, joiden valvontatiheys on riskinarvioinnin perusteella suurin, ja jatketaan kohteiden valvontaa siitä eteenpäin valvontaluokan edellyttämällä tarkastustiheydellä.

Valvontaohjelma

Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen laitosten säännöllinen valvonta koostuu vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastuksista ja määräaikaistarkastuksista kohteessa. Määräaikaistarkastukset toteutetaan tämän valvontasuunnitelman ja sen perusteella laaditun **valvontaohjelman** mukaisesti. YSL 168 §:n nojalla laadittava valvontaohjelma muodostuu laitosluekkelosta, joka sisältää laitospohjaisen, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä. Lisäksi ohjelmaan kirjataan kuvaus edellisen vuoden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta. Vuosiraportit tarkastetaan vuosittain. Valvontaohjelman laatiminen edellyttää laitospohjaista riskinarviointia, joka tehdään tämän valvontasuunnitelman mukaisesti. Määräaikaistarkastusten järjestämisessä ei käytetä otantamenettelyä. Valvontaohjelma sisältää myös kuvauksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta. Valvontaohjelma tehdään vuosittain ja se pidetään jatkuvasti ajan tasalla mm. päivittämällä uudet ja poistuvat toiminnot. Ohjelman mukainen valvonta on maksullista. Valvontaohjelman mukaiset kohteet tarkastetaan järjestelmällisesti niille määritellyn valvontaluokan mukaan.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

Valvontaohjelman tekeminen on lakisääteinen velvoite, joten jaoston ei tarvitse tehdä siitä erillistä hyväksymispäätöstä. Valvontaohjelmasta ja edellisen vuoden toteutumasta laaditaan vuosittain yhteenveto, joka vie-
dään lupa- ja ympäristöjaostolle tiedoksi.

Valvontaohjelma on ei-julkinen asiakirja niiltä osin, kuin se sisältää toimenpide- ja kohdeluettelon, jonka julkis-
taminen saattaa hallintolain 39 §:n tarkoittamalla tavalla heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista. Toi-
minnanharjoittajilla on kuitenkin oikeus saada tietää laitoksensa valvontaluokka ja sen määräytymisen perus-
teet.

Taulukko 6. Valvontaohjelman yhteenveto

Toimiala	Valvontaluokka
Polttoaineiden jakeluasemat - pohjavesialueella tai pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä	1
Betoniasemat	1
Kiven murskaamot	1 – 2
Muu toiminta - ulkona sijaitsevat ampumaradat	1 – 2
Metsäteollisuus	2 – 3
Eläinsuojat	2 – 3
Maa-ainesluvat	1 – 2
Jätelain 100 §:n mukaiset kohteet	1 - 3

Tarkastusten maksullisuus

Valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja
muusta valvontaohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta sekä tarkastuksista, jotka ovat tarpeen YSL
175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun
toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi peritään maksu Toivakan kunnassa hyväksytyn ympäristönsuojeluvir-
anomaisen taksan mukaisesti.

Muu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluva valvonta

Yksityiskohtainen etukäteissuunnittelu on mahdollista ympäristöluvitettujen sekä rekisteröityjen ja yleiseen
ilmoitusmenettelyyn kuuluvien toimintojen osalta, nämä toiminnot tai laitokset ovat tiedossa ja niiden toi-
minta sekä niihin liittyvät ympäristövaikutukset ja valvontatarpeet tunnetaan. Valvontaohjelma kattaa ennalta
suunniteltavissa olevat valvontatoimenpiteet. Tämän lisäksi tulee varautua yllättäen ilmenevien valvonta-asioi-
den hoitamiseen. Tällaisia ovat esim. lyhytaikaiset ilmoituksenvaraisten toiminnat, haitan kärsijän ilmoituksesta
vireille tulevat asiat sekä häiriö- ja onnettomuustilanteet. Valvontaresurssia on varattava riittävästi myös ei-
suunnitelmalliseen valvontaan, jotta yllättäen esille tulevat valvontatehtävät pystytään hoitamaan.

Muiden kuin lupavelvollisten yritysten ja kiinteistöjen valvonnassa pääpaino kohdistuu jätelain, jätehuolto- ja
ympäristönsuojelumääräyksen noudattamiseen. Valvontatyön tehostamiseksi tarkastuksia yrityksiin voidaan
tehdä toimialakohtaisesti. Ennen tarkastuskäyntiä yrityksille lähetetään infokirjelmä ja esitetolomake.
Valvontaa suoritetaan myös tulleiden yleisöilmoitusten perusteella. Ilmoitukset liittyvät yleensä jätelain mukai-
seen roskaantumiseen. Ilmoitetut kohteet tarkastetaan, jonka jälkeen ryhdytään asianmukaisiin jatkotoimenpi-
teisiin.

Myös lakisääteisten ilmoitusten käsittelyyn voi liittyä tarkastuksia ja niistä annettuja päätöksiä valvotaan ta-
pauskohtaisesti.

Kertaluonteinen ilmoituksenvarainen toiminta

Ympäristönsuojelulain mukaan tietyistä ympäristöhaittaa aiheuttavista kertaluonteisista toiminnoista on tehtävä kirjallinen ilmoitus ympäristölupaviranomaiselle tai valvontaviranomaiselle. Näitä toimintoja ovat ympäristönsuojelulain 118–120 §:n mukaiset tilanteet, kuten tilapäistä melua ja tärinää aiheuttava toimenpide tai tapahtuma, kuten rakentaminen tai yleisötilaisuus. Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisten melua ja tärinää aiheuttavien ilmoituksen valvontaa suoritetaan toiminnanaikana tapauskohtaisesti. Ympäristönsuojelumääräyksissä on annettu tarkempia määräyksiä ilmoitusvelvollisuudesta, miten toiminta tulee järjestää ja ehdot, jolloin ilmoitusta ei tarvitse tehdä. Ympäristönsuojeluviranomainen tekee ilmoituksen johdosta päätöksen.

Ympäristönsuojelulain 31 §:n mukaan ympäristölupaa ei tarvita koeluonteiseen lyhytaikaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena on kokeilla uutta tekniikkaa, raaka- tai polttoainetta, valmistus- tai polttomenetelmää tai puhdistuslaitetta taikka käsitellä jätettä laitos- tai ammattimaisesti tällaisen toiminnan vaikutusten, käyttökelpoisuuden tai muun näihin rinnastettavan seikan selvittämiseksi. Koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 119 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Ympäristönsuojeluviranomainen tekee ilmoituksen johdosta päätöksen. Koeluonteisen toiminnan tarkastustarpeen määrittämisessä otetaan huomioon koetoiminnan ajallinen kesto sekä toimintaan liittyvät ympäristöriskit. Koetoiminta pyritään tarkastamaan mahdollisuuksien mukaan ainakin kerran toiminnan aikana.

YSL 120 §:n nojalla myös muiden kuin luvanvaraisten ja rekisteröitävien laitosten on tehtävä ilmoitus onnettomuudesta, toimintahäiriöstä tai muusta ennakoimattomasta tilanteesta, josta saattaa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai poikkeuksellinen jätehuoltotilanne. Ympäristönsuojeluviranomainen tekee ilmoituksen johdosta päätöksen. Ilmoituksen johdosta suoritetaan tarkastus viipymättä, sekä sen johdosta annettavan päätöksen määräyksiä toteutumista valvotaan tarkastuksilla.

Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi YSL 180 §

Ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys ei voi koskea luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa. Annetun määräyksen noudattamista on tarpeen valvoa. Tarkastustiheys ja muiden valvontatoimien tarve arvioidaan toiminnan ja sen ympäristövaikutusten merkittävyyden perusteella.

Ympäristönsuojelumääräysten valvonta

Ympäristönsuojelumääräysten mukaiset hakemukset ja ilmoitukset tarkastetaan ja tarvittaessa pyydetään lisäselvityksiä ennen asian käsittelyä. Hakemus voi koskea esimerkiksi poikkeamista velvollisuudesta poistaa käytöstä poistettu kemikaalisäiliö maaperästä. Hakemuksesta tehdään päätös, jossa annetaan tarpeelliset määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ilmoitus voi koskea esim. jätteiden pienimuotoista hyödyntämistä. Mikäli ilmoitettu toiminta ei täytä ympäristönsuojelumääräysten tai lainsäädännön edellytyksiä, annetaan ilmoituksen tekijälle riittävät ohjeet toimenpiteen toteuttamiseen. Jos neuvonnalla ei saada lainsäädännön edellytyksiä täyttymään, voidaan toimenpide kieltää. Tarkastuskäynnin tarve arvioidaan tapauskohtaisesti.

Haitan kärsijän ilmoituksesta vireille tulleet valvonta-asiat

Ilmoitusta koskeva toiminta käydään tarkastamassa ja arvioidaan toiminnasta aiheutuva haitta ja tarvittavat toimenpiteet. Haitan poistamiseksi tehtävät toimenpiteet ja niiden aikataulu voidaan sopia tarkastuksella ja kirjata muistioon tai tarvittaessa toiminnanharjoittajalle annetaan kehoitus ryhtyä toimenpiteisiin. Tarvittaessa voidaan tehdä yhteistarkastus jonkun muun viranomaisen kanssa, jos ilmoitus koskee sellaista asiaa, jossa toimivalta on rinnakkaista tai päällekkäistä tai tarvitaan toisen viranomaisen asiantuntemusta. Tällaisia tarkastuksia voi tulla esimerkiksi terveyshaittaa koskevissa asioissa.

Seurantatarkastuksilla varmistetaan annettujen ohjeiden ja määräysten toteutuminen.

Valvonta onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa

Ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla, jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa-asia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista.

Asianosaisten tekemät kirjalliset valitukset käsitellään, ja mikäli asia kuuluu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan, on sillä velvollisuus antaa asiaa koskeva valituskelpoinen päätös. Ympäristönsuojelulain 186 §:ssä on kerrottu kuka voi laittaa asian vireille. Nimettömät ja suulliset ilmoitukset otetaan käsittelyyn viranomaisen harkinnan mukaan.

Lisäksi valtion valvontaviranomainen voi panna vireille ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin 7 kohdassa tarkoitetun kunnan ympäristönsuojelumääräyksen antamista koskevan asian, jos kunta ei ole antanut määräystä mainitussa kohdassa tarkoitetuista toimista.

Jätelain mukainen valvonta

Jätelain (646/2011) valvontaa suoritetaan pitkälti yleisöilmoitusten perusteella. Ilmoitukset liittyvät yleensä jätelain mukaiseen roskaantumiseen. Ilmoitetut kohteet tarkastetaan, jonka jälkeen ryhdytään asianmukaisiin jatkotoimenpiteisiin. Suurin osa siivoamisvelvollisuuden saaneista kohteista on yksittäisiä tapauksia, mutta kohteen valvonnasta voi muodostua pitkäaikainen prosessi.

Jätteen keräyspisteitä on ilmoitettu ympäristönsuojelun tietojärjestelmään yhdeksän (9) kappaletta, joista seitsemän on hyötykeräyspisteitä ja kaksi paperinkeräyspistettä.

Jätevesien käsittelyn valvonta

Ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätevesien käsittelyä koskevan lainsäädännön noudattamista kunnan alueella. Kaikilla haja-asutusalueen kiinteistöllä tulee olla valtioneuvoston asetuksen (157/2017) mukainen jätevesien käsittelyjärjestelmä. Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan jätevedet tulee käsitellä niin, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, kuten esimerkiksi haitallisia muutoksia naapuruston talousvesikaivojen tai lähialueen pintavesien vedenlaadulle.

Pohjavesialueilla ja alle 100 metrin etäisyydellä vesistöistä sijaitsevien rakennusten käyttökuntoisten jätevesijärjestelmien tulee täyttää ympäristönsuojelulaissa, hajajätevesiasetuksessa ja kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä jäteveden käsittelylle asetetut vaatimukset. Uusilta järjestelmiltä on vaadittu tätä jo 2004 alkaen, mutta vaatimukset ulotettiin lakimuutoksen yhteydessä myös vanhoihin järjestelmiin. Muilla alueilla sijaitsevat jätevesien käsittelyjärjestelmät on kunnostettava puhdistusvaatimusten mukaisiksi muun remontin yhteydessä. Jätevesien käsittelyjärjestelmän uudistaminen vaatii rakentamisluvan.

Omistajan tai haltijan on mahdollista hakea ympäristönsuojeluviranomaiselta poikkeamista jätevesien käsittelyvaatimuksista enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Poikkeaminen vaatimuksista voidaan myöntää, jos ympäristönsuojelulaissa määritellyt edellytykset täyttyvät. Edellytyksenä on, että jätevesistä ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta voidaan pitää huomattavan vähäisenä tai että edellytetyt toimet ovat kiinteistön haltijalle kohtuuttomat.

Automaattisesti vapautettuja jätevesijärjestelmien korjausveloitteesta ovat sellaiset kiinteistöt, joiden

omistaja tai haltija on syntynyt ennen 9.3.1943 edellyttäen, että kiinteistön jätevesijärjestelmä on käyttökuntoinen eikä aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Toivakassa on edelleen pohjavesialueella ja alle 100 metrin etäisyydellä vesistöistä sijaitsevia rakennuksia, joiden jätevesijärjestelmät eivät täytä kaikkia vaatimuksia. Valvontasuunnitelmakautena 2026–2029 on tarkoitus päivittää nämä kaikki järjestelmät asianmukaisiksi.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueilla sijaitsevien, mutta jätevesiviemäriin liittymättömien kiinteistöjen tarkastukset on osin jo toteutettu. Tarkastuksia ja valvontaa on suoritettu resurssien mukaan. Lisäksi valvontatarkastuksia tehdään haitan kärsijän ilmoituksesta vireille tulleisiin kohteisiin. Vesihuoltolaitoksen kanssa käydään valvontasuunnitelmakauden aikana neuvotteluita jätevesiviemäriin liittymättömien kiinteistöjen liittämisestä

Maa-aineslain mukainen valvonta

Kunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa maa-ainesten ottamista kunnassa. Valvontaviranomaisella on maa-aineslain (555/1981) mukaisen valvontatehtävän hoitamiseksi oikeus tehdä tarkastuksia, suorittaa mittauksia ja ottaa näytteitä ottamispaikalla.

Luvanhaltijan pyynnöstä ottamisalueella tehdään aloitustarkastus, missä yhteydessä tarkistetaan, että ennen ottamistoiminnan aloittamista tehtäväksi määrätty maaston merkinnät on tehty sekä luvan mukainen vakuus asetettu. Luvanhaltijan tulee pyytää myös lopputarkastus, jossa tarkistetaan luvan mukaisten maisemointitoimien asianmukainen toteutus. Lupaan liittyvä vakuus palautetaan hyväksytyn lopputarkastuksen jälkeen.

Muutoin ottamisen aikana maa-aineslain mukaisessa valvonnassa seurataan lupapäätöksessä asetettujen vaatimusten toteutumista, keskeisimpänä ottoalueen rajaukset, turvamerkinnot, ottamistaso, pohjaveden tarkkailutulokset sekä muutokset toiminnan laadussa ja laajuudessa. Lupaan liittyvät pohjaveden tarkkailutiedot on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

Valvonta-alueella on vuoden 2025 lopussa 8 kpl voimassa olevaa maa-aineslupaa, pohjavesialueilla näistä sijaitsee kolme toiminta-aluetta. Lisäksi lopputarkastamattomia päättyneitä lupia on viisi (5) kpl, joista yhdelle ollaan hakemassa uutta maa-aineslupaa.

Maa-aineslaki (23b §) edellyttää, että maa-ainesten ottamisesta ja sen vaikutusten seurannan järjestämisestä ylläpidetään tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot maa-aineslain mukaisista luvista ja ilmoituksista sekä ottamisalueiden tilan seurannasta. Tätä varten on Notto-tietojärjestelmä, mihin on kirjattu kaikki Toivakan kunnan maa-ainesten ottoluvat.

Vesilain mukainen valvonta

Lupa- ja valvontavirasto toimii tässä laissa tarkoitettuna lupaviranomaisena. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja ojitustoimituksen toimivallasta ojitusasioissa säädetään 5 luvussa.

Jos ojitusta koskevaa asiaa ei ole tarpeen käsitellä vesilupa-asiana eikä ojitustoimituksessa ja ojituksessa syntyy erimielisyys, josta ei päästä sopimukseen, asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (VL 5:5, VA 29 §). Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ojitusta koskevana asiana päättää myös sadevesiviemärin sijoittamisesta toisen kiinteistölle. Ympäristönsuojeluviranomainen voi vesilain 4 luvun 2 §:n mukaan hakemuksesta päätöksellään rajoittaa vesialueen veden ottamista.

Vesilain mukaisen päätöksen valmistelussa arvioidaan jälkivalvonnan tarve ja tarvittavat tarkastukset merkitään valvontaohjelmaan. Jälkivalvonta voidaan myös kirjata päätökseen.

Myös muussa vesilain valvonnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on valvovana viranomaisena, vaikka hakemukset ja ilmoitukset käsitellään lupa- ja valvontavirastossa. Tällöin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen roolina on yleisöilmoitusten vastaanotto, neuvonta, ilmoitusten tarpeen arviointi ja tarvittaessa

yhteydenpito lupa- ja valvontavirastoon.

Valvonta kohdistuu pääsääntöisesti haitan kärsijän ilmoituksesta vireille tulleisiin kohteisiin.

Vesihuoltolain mukaiset tehtävät

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee vesihuoltolain (119/2001) 11 §:n mukaiset hakemukset liittämismääräyksen vapaaehtoisuudesta vapauttamiseen (vesihuoltolaitoksen vesijohto ja jätevesiviemäri) sekä 17 c §:n mukaiset hakemukset hulevesiviemäriin liittämismääräyksen vapaaehtoisuudesta vapauttamiseen.

Vesihuoltolain mukaista kiinteistöjen verkostoihin liittämisen valvontaa toteutetaan yhteistyössä vesihuoltolaitoksen kanssa. Ympäristönsuojelu kehottaa kiinteistönomistajaa liittämään kiinteistön vesihuoltoverkostoon tai hakemaan vesihuoltolain mukaista vapautusta. Verkostoihin liittämättömät kiinteistöt selvitetään yhteistyössä vesilaitoksen kanssa.

Valvonta kohdistetaan määräaikaaisesti liittymismääräyksen vapaaehtoisuudesta vapautettujen kiinteistöjen valvontaan.

Maasto- ja vesiliikennelain mukainen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on vesiliikennelain (782/2019) ja maastoliikennelain (1710/1995) mukainen lupa- ja valvontaviranomainen.

Maastoliikennelain 30 §:n mukaan moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tapahtuvaan kilpailujen ja harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samassa maastossa on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa huomattavia haittoja luonnolle, muulle ympäristölle, asutukselle, yleiselle virkistyskäytölle, kalastukselle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle.

Vesiliikennelain 21 §:n mukaan moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samalla vesialueella on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa merkityksellisiä ympäristöhaittoja.

Maasto- ja vesiliikennelain mukaista lupaa ei kuitenkaan tarvita tätä tarkoitusta varten asemakaavassa varatulle alueelle tai alueelle, jolle on annettu ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu ympäristölupa. Lupaa ei myöskään tarvita viranomaisten tai puolustusvoimien harjoituksiin.

Merenkulun ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisen huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluu myös kunnan hyväksymien satamaa koskevien jätehuoltomääräysten valvonta. Toivakassa ei sijaitse yhtään satamaa, joka olisi luonteeltaan ja kooltaan merenkulun ympäristönsuojelulain määrittelemä huvivenesatama. Ilman muutoksia satamat ovat velvollisia kolmen vuoden välein ilmoittamaan viranomaiselle, että suunnitelma on edelleen voimassa.

Jätteiden käyttö maanrakennuksessa

Ympäristönsuojelumääräyksen mukaan jätteiden sijoittaminen maahan on kielletty, poikkeuksena puhtaiden betoni- ja tiilijätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa. Tästä on tehtävä kirjallinen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella vähintään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista. Betonijätteen laajamittaisesta hyödyntämisestä on säännelty valtioneuvoston asetuksessa (843/2017) eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa. MARA-asetus koskee jättemateriaalien hyödyntämistä liikenne- ja teollisuusalueilla. MARA-asetuksen mukaisesta hyödyntämisestä ilmoitus tehdään Lupa- ja valvontavirastolle (LVV). LVV:n

käsittämät MARA-ilmoitukset tulevat tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen saapessa arvioidaan jälkivalvonnan tarve kuten ilmoitusten käsittelyssä.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi vaatia ympäristölupaa haettavaksi, mikäli hyödynnettävä määrä tai sijointipaikka sitä edellyttää.

Nitraattiasetuksen mukaiset ilmoitukset

Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) 9 §:n mukainen ilmoitus kuivalannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastoinnista aumassa, josta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 14 vuorokautta ennen varastoinnin alkamista.

Lannan levittämisen kieltoajasta poikkeamisesta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lokakuun loppuun mennessä.

Ulkoilulain (606/1973) mukainen valvonta

Jyväskylän seudun ympäristöterveys käsittelee leirintäalueita koskevat ilmoitukset sekä toimii valvovana viranomaisena.

Kemikaalilain mukainen valvonta

Kemikaalilain (599/2013) 11 §:n mukaan lupa- ja valvontavirasto ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvovat kemikaalilain toteutumista ympäristönsuojelulain mukaisessa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen valvonnassa siltä osin, kun valvonta koskee toiminnanharjoittajan velvoitetta huolehtia ympäristöhaittojen ehkäisemisestä ja torjumisesta kemikaalin käytössä ja varastoinnissa.

Ilmanlaadun tarkkailu

Ympäristönsuojelulain mukaan kunnan tulee valvoa ja edistää ilmansuojelua alueellaan sekä sitä varten huolehtia paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ilmanlaadun seurannan järjestämisestä.

Valvontaa suoritetaan lupakäsittelyn yhteydessä tai haitan kärsijän ilmoituksen perusteella.

Muut kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvat tehtävät

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaan sen lisäksi mitä muualla laeissa määrätään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista tehtävistä, tulee ympäristönsuojeluviranomaisen:

- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä
- huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista
- osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen
- antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa
- edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa sekä
- suorittaa muut sille Toivakan kunnan hallintosäännöllä määrätyt tehtävät

Edellä mainittuja tehtäviä hoidetaan mahdollisuuksien ja resurssien mukaan, kuitenkin siten, että tehtäviä priorisoidaan niiden kiireellisyyden ja ympäristönsuojelullisen merkityksen mukaisesti.

Ympäristönsuojelulain nojalla tehtävän valvonnan toteuttaminen

Ympäristönsuojelulaissa tarkoitettulla valvonta- ja lupaviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus valvontaa varten saada tarpeellisia tietoja toiminnanharjoittajalta, kulkea toisen alueella, tehdä tarkastuksia, suorittaa mittauksia ja ottaa näytteitä, päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan sekä tarkkailla toiminnan ympäristövaikutuksia (YSL 172 §).

Keskeisin valvonnan keino ovat riskinarvioinnin perusteella tehtävät valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset. Lisäksi tarkastuksia tehdään valitusten johdosta, toiminnan muuttuessa tai aiemmin havaittujen epäkohtien korjaamisen toteamiseksi. Tarkastuksia tehdään tarvittaessa myös ympäristölupahakemuksen ja rekisteröinti-ilmoituksen käsittelyn yhteydessä. Valvontatyöhön sisältyy lisäksi toiminnanharjoittajilta saatavien vuosiraporttien tarkistaminen ja muiden ympäristölupamääräyksissä vaadittujen selvitysten ja suunnitelmien hyväksyminen sekä akuutteihin tilanteisiin reagoiminen.

Valvonnan toteuttaminen, tehostaminen ja priorisointi

Ympäristönsuojelulain 167 §:n mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämättömyyden vuoksi tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen tämän lain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma.

Yhteistyö valvonnasta vastaavien viranomaisten välillä

Valvontaviranomaisten on annettava toisilleen pyynnöstä virka-apua ympäristönsuojelulain 187 §:n mukaan sen laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Lupa- ja valvontaviraston (ent. Keski-Suomen ELY-keskus) kanssa tehdään yhteistyötä esimerkiksi osallistumalla yhteisille tarkastuksille. Lupa- ja valvontavirastolta (LVV) pyydetään myös lausuntoja ympäristölupahakemuksista, sekä LVV:n viranhaltijoita konsultoidaan muun muassa lainsäädännön tulkinnassa tai ympäristönsuojelun erityisosaamisalueisiin liittyvissä asioissa.

Lisäksi lupa- ja valvontaviraston kanssa (ent. aluehallintovirasto) tehdään yhteistyötä esimerkiksi konsultoidamalla heidän asiantuntijoitaan ja tarvittaessa osallistutaan yhteisiin tarkastuksiin.

Seudullisen jätelautakunnan kanssa yhteistyö on aktiivista ja esimerkiksi kompostitarkastuksiin osallistutaan. Useimmiten näistä tulee haitan kärsijän ilmoituksia, muun muassa jyräjäkannan lisääntymisen myötä.

Seudullisen ympäristöterveyden kanssa toteutetaan yhteisiä tarkastuksia, mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan terveyshaittaa. Lausuntoja terveydensuojeluviranomaiselta pyydetään esimerkiksi ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisiin sekä ympäristölupahakemuksiin. Osa haitankärsijän ilmoituksesta vireille tulevista valvonta-asioista koskettaa myös eläinsuojelua, jolloin tehdään yhteistyötä myös tarkastuseläinlääkärin kanssa. Jyväskylän seudun ympäristöterveys vastaa myös ulkoilulain mukaisesta valvonnasta eli se käsittelee leirintäalueita koskevat ilmoitukset ja toimii niiden osalta valvovana viranomaisena.

Rakennusvalvonnan kanssa yhteistyötä tehdään antamalla lausuntoja luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen rakentamislupahakemuksiin. Lisäksi yhteistyötä tehdään muun muassa lannan käsittelyä ja jätevesijärjestelmien rakentamista koskien.

Pelastuslaitoksen kanssa tehdään yhteistyötä ympäristön pilaantumisvaaraa aiheuttavissa onnettomuuksissa. Tarvittaessa virka-apua pyydetään poliisilta ja Puolustusvoimilta.

Keski-Suomen alueellinen ympäristötyöryhmä kokoontuu vuosittain ja yhteistyötä alueen muiden kuntien kanssa tehdään tarvittaessa muutoinkin.

Keski-Suomen alueellinen ympäristörikostorjunnan yhteistyöryhmä kokoontuu vuosittain ja tarjoaa tukiverkoston ympäristörikosten ehkäisyyn ja torjuntaan.

Käytettävissä olevat valvonnan voimavarat ja keinot

Ympäristöministeriön valvontaohjeen mukaan valvontaohjelman mukaiset tarkastukset saivat viedä enintään 25–30 % valvojan resursseista. Tarkastuskäyntien lisäksi työaikaa tulee varata raporttien tarkastuksiin,

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

tarvittaviin ylimääräisiin tarkastuksiin, lausuntoihin, neuvontaan sekä muihin valvontatehtäviin.

Toivakan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Toivakan lupa- ja ympäristöjaosto ja sen alaisena viranhaltijana ympäristötarkastaja sekä palvelusuunnittelija.

Taulukko 7. Ympäristönsuojelutehtäviin on työaikaa käytettävissä 0,7 henkilötyövuotta (htv).

Nimike	Työaika ympäristönsuojelun tehtävissä	Työaika valvontatehtävissä
ympäristötarkastaja	0,3	0,1
palvelusuunnittelija	0,3	

Toivakan kunnan hallintosäätöön on kirjattu yksityiskohtaiset delegoinnit viranhaltijalle.

Ympäristönsuojelun palveluita myydään myös Joutsan kuntaan, laskennallisesti kolme päivää viikossa (0,6 htv).

Valvontasuunnitelman seuranta ja päivitys

Valvontasuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain ja suunnitelma päivitetään tarvittaessa. Tavoitteena on päivittää suunnitelma aina kullekin valtuustokaudelle eli noin neljän vuoden välein tai aikaisemmin jos lain-säädännön muutokset aiheuttavat tarpeen valvontasuunnitelman tarkastamiseen jo ennen sitä.

Valvontasuunnitelman pohjalta laadittu valvontaohjelma pidetään ajan tasalla, ja luvitetut, ilmoituksenvaraiset sekä rekisteröidyt uudet valvontakohteet lisätään taulukkoon valvontaluokkineen päätöksen jälkeen. Taulukosta poistetaan toimintansa lopettaneet laitokset ja mahdolliset muutokset pyritään kirjaamaan siihen viimeistään niin, että valvontaohjelma on ajantasainen aina vuoden loppuun mennessä. Valvonnan toteutumista arvioidaan vuosittain valvontaohjelman hyväksymisen yhteydessä.

